

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biurul de distribuire: **Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25**

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Carnevalul se duce.

Azi este ultima zi a carnavalului. Dacă facem puțină ordine în sufletul nostru, și eu deja văd zorile zilei de luni, putem să rezumăm cele petrecute în următoarele:

În fiecare sâmbătă a fost un bal. Duminică nu toți ne-am putut scula să mergem la biserică. Oare bine este aceasta? La baluri am văzut multe lucruri cam ciudate. Între altele decolteuri care au ajuns dincolo de hotarele bunecuvienței și moralei. Oare fost-au aceste manifestările spiritului creștinesc?

Am văzut domni și doamne petrecându-se așa de nejenat, încât mai mare a fost mirarea noastră când am auzit că nu sunt soți și soții. Unde este curăția adunărilor creștine?

Am văzut și am auzit bărbați abia stând pe picioare, fete vorbind un lim-

baj îndrăzneț, tineri făcând glume despre ce e mai sfânt, întâlniri și despărțiri, risipă în Maramureșul cel sărac, râsete false și lacrimi adevărate, invidie, ură, îngâmfare, gelozie și alte sentimente care nu fac cinste speței umane.

Ne 'ntrebăm la ce servesc toate aceste? Nu la altceva decât de a ameți pe un moment capul sclavului modern, de a-i umple pentru un minut inima lui goală. Dar deșteptarea este crudă!

Cu asemenea petreceri nu putem lecui plictiseala noastră, care are rădăcina în vidul sufletelor noastre. Ne trebuie Dumnezeu, religie, credință. Ne trebuie sf. Euharistie, ca să nu ne lase să ne răpească curentul carnavalului, să pună dispozițiilor noastre zăgazuri nedârâmabile, ca să știm totdeauna până unde putem merge și nu mai încolo.

Am văzut ici-colo persoane distinse, cu conduită

demnă și frumoasă rătăcind în învălmășeala balurilor. Influența lor trebuie să crească, să nu le fie frică să spună ce nu le place. Ele să ridice cuvântul când e vorbă de vre-o petrecere. Ele trebuie să reguleze exagerările unora, pentru că prin ele se vor reface obiceiurile și morala noastră. Dacă aceste persoane vor deveni conștiente de rolul lor, prin ele se va făptui voința lui Isus Hristos, pentru că aceste persoane îl caută și îl iubesc pe El.

Iar în petrecerile noastre în viitor va domni *veselia creștinului bun*.

Vin nu au.

Să ne inchipuim un sat mic neînsemnat, departe de drumurile mari de circulație. Intrăm în sat la o oră înaintată de seară, când auzim într-una din casele satului cântece și jocuri, se serbează o nuntă.

Când veselia este mai mare,

când voia este mai aprinsă, pe fața căsenilor se vede o genă, nu este ceva lucru mare, este ceva ce se întâmplă cu astfel de ocazii destul de des — s'a ciuntat vinul.

O femeie, făcând semn fiului ei, ies împreună din sala de oaspeți când mama spune fiului ei — „vin nu au.”

Nouă, oamenilor de azi, curioși cum suntem — ne place să știm în cele mai mici amănunte viața intimă a oamenilor mari, ce au vorbit, ba ce s'au gândit în intimitatea vieții lor.

Spiritul sfânt care a învăluit într'un tainic mister — a cărui întreg înțeles încă nu ne-a descoperit teologia — viața ascunsă de treizeci de ani a Mântuitorului în Nazaret, la umila nuntă din Cana Galileii ridicat pentru o clipă perdeaua de asupra acestui mister și ne arată la începutul carierei publice pe Fiul Mariei în conversație intimă cu mama lui!

Preacurata Fecioară invitată și ea la nuntă și rudă cu nuntașii, văzând incurcătura căsenilor din lipsa vinului, fără să fie rugată, insinuează Fiului ei să curme situația neplăcută, punând la dispoziția nuntașilor vin.

Noi cu mintea noastră slabă suntem încercați să vedem în această intervenție a Mariei o delicateță dusă până la exces.

Profeții au prorocit că Mesia când va să vină, se va erăta ca atare întâi în Iudeea și afară de aceasta Fiul lui Dumnezeu a venit în lume să o mântuiască și acum el este rugat să înmulțească vinul, ca oaspeții,

nuntașii să se poată veseli mai departe?

Pătrunzând aceasta disociație a resturilor spune Isus — „Femie! ce-mi este mie și ție (această nuntă)? Încă nu a venit ceasul meu!” Cu toate aceste Preacurata Fecioară nu este descurajată, ci incredințată da puterea ei asupra inimei lui Isus, dete poruncă servitorilor: „ce va porunci vouă, să faceți.”

Suntem la sfârșitul unor cășlegi lungi, nu știm câte nunți s'au sărbătorit în frumosul nostru Maramureș, cu atât mai puțin putem ști, la cari din aceste nunți au fost invitați — prin o pregătire serioasă sacramentală — Isus cu Maria? Dacă aruncăm o privire cât de fugară asupra nunților cum se fac la noi nu știm ce trebuie să credem? Lipsa vinului în Cana Galileii a servit drept prilej pentru cea dintâie minune a lui Isus, lipsurile mari a zilelor noastre în cele mai multe căsnicii sunt prilejuri pentru noi păcate, pentru că nu ascultăm ca servitorii, de glasul Mariei, ca „ce va porunci vouă — Isus — să faceți.”

Biserica și familia.

Este cunoscută tuturor grija mare, cele poartă Preafericitul Părinte Papa familiei creștine. Enciclica: „Casti connubii” repara sfîntenia familiei. În conformitatea cu intențiunile Preafericitului Părinte Biserica între-

agă, lucrează din greu pentru salvarea principiilor creștinești în familie. Fără aceasta muncă a Bisericii ce s'ar alege din familie, carea este prima și principala celulă a societății?

Azi, în America cași în Europa, puteri oculte și subverzive au pus la muncă pe unii din conducătorii statelor, ca prin lege să protejeze pe aceia, cari doresc să degradeze căsătoria la un simplu mijloc, de a satisface poftelor păcătoase ale trupului.

Pilde sunt: la noi legea avortului, în Germania procedura inventată în vederea purificării rasei germane, iar acum, mai nou, liga „Birth Control” din Statele unite ale Americii.

Ce este acest „Birth Control”? Este o ligă, care propovăduște principii opuse învățăturilor Bisericii în ce privește familia. Aceasta ligă se nizește, ca prin mișcarea numărului nașterilor să scadă numărul familiilor cu mai mulți copii, care în urma mizeriei, pot să dea societății numai oameni fără valoare. Principiul ligei este: a împiedeca nașterile în familiile, care nu sunt în stare de a da educația corespunzătoare copiilor, adaugând prin aceasta de stricăciunea materială și morală a statului. În luna trecută „Birth Control”-ul a ținut o adunare în New York, în care membrii adunării au declarat, că este neomenească și împotriva intereselor societății orice nizu-ință, care are ca scop combaterea principiilor „Birth controlului.” Ca motiv s'a adus împrejurarea, că în anul trecut

în America s'au născut 250.000 copii în familiile fără mijloace materiale, susținute numai prin societățile de binefacere. Intre matadorii acestei adunări au luat loc un rabin și un predicator protestant.

Cardinalul HAYES, mitropolitul din New-York într-o serie de conferințe a arătat credincioșilor săi profunda imoralitate, ce se cuprinde în programul „Birth Controlului.”

Acest program — spunea Hayes — vrea să combată legi, dumnezeiești morale și vecinice. Pentru că cineva este sărac, nu i se poate reglementa și împiedeca dreptul la viață. În aceasta privință punctul de vedere al Bisericii nu se poate schimba. Biserica pururea va rămânea, vestitoarea credincioasă a legilor eterne impuse de însuși Dumnezeu pe muntele Sinai.

Vorbirea lui Hayes a fost publicată în toate gazetele din America și opinia publică aștepta cu nerăbdare răspunsul membrilor „Birth controlului”. Răspunsul nu a întârziat. A fost iscălit de 13 predicatori protestanți și rabini, cari au declarat, că Biserica catolică și azi stă pe baza miltosului legendar al bibliei, fără ca să ia în considerare starea înaintată și modernă a științei.

Cardinalul HAYES în vorbirea sa de răspuns a declarat, că e de mirat faptul, că oameni de conducere ai „Birth controlului” între cari sunt mulți preoți (protestanți și rabini) cum pot să se lupte pentru un scop, care este

în contradicție cu orice principii morale.

Atitudinea hotărâtă și demnă a cardinalului Hayes a găsit răsunet în sufletul poporului american.

Un manuscris al epistolelor sfântului Paul.

Milionarul american A. C. Beatty a cumpărat dela un anticar egiptean câteva pagini dintr'un manuscris care cuprinde epistolele sfântului Paul.

Zece file din acest manuscris se află de zeci de ani în biblioteca ducelui de Chester; 30 sunt la Universitatea din Michigan și de curând ducele a reușit să adauge prețiosului manuscris, încă 46 file, așa că în total sunt sunoscute 86 file.

Intreg manuscrisul, care probabil a fost găsit în ruinele unei mănăstiri din Egipt, cuprinde după afirmațiile istoricilor, numai 104 file.

Manuscrisul cuprinde epistolele sfântului Paul către Evrei, Romani, către Timotheus, Titus, Philemon.

Textul este clar. Timpul nu a reușit să altreze cerneala.

Manuscrisul datează din veacul III. pe când celebru Codex Sinaiticus cumpărat anul trecut de British Museum, dela guvernul sovietic, pentru 1000 mii lire sterline, datează din secolul II.

Mamelor, gândiți-vă mereu la Dânsa!

„Și când s'au implinit zilele curățirii ei, după legea lui Moise l-au dus pe el în Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului”.

Luca II, 22

Ce admirabil exemplu: de abia Te văd ceilalți din masa anonimă a celor mulți, din fiecare gând ce-l trăiești e un gând divin. O, Marie, ce mi-reasmă suavă se ridică pe urmele pașilor Tăi...

*

Maria ridică treptele Templului, cu sfântul Prunc în brațe, pătrunde înlăuntru, se pierde printre coloane îndreptându-se spre sf. Altar... Nu vrea să facă excepție dela porunca bisericască ce stă deasupra zilei a 40-a dela venirea pe lume a Sfântului copil. Nu vrea să facă excepție, deși totul o singularizează. Ea e absentă din viața aceasta.

Viața ei e numai credință, adorare, sufletul ei e tăinuit mulțimii. În reculegerea ce i-o dă tăcerea, discifreează gânduri divine.

*

Ce gânduri mari au izvorit în sufletul ei pășind spre templul care a hrănit-o cu lumini dumnezeiești vreme de doisprezece ani, acolo unde viața nu i-a fost de cât o rugă, un fum de tămâe, un susur de izvor și de crâng tânăr? Acolo, unde ca un fir de crin a crescut înălțându-și lujerul spre Domnul?

Ce gândește Dânsa acum când pe brațele ei — petale

de flori imaculate poartă mărgăritarul de mare preț — pe dumnezeescul Prunc ? Ea găndește și trăiește în florii marii misiuni. Ea a întrupat Verbul. Ea duce clipă cu clipă mai departe opera redempțiunii. Zâmbește trecutului prin care a servit prezentul. Ea însă-și nu-i decât o redempțiune izvorită din iubire și credință. Din iubirea și credința Ei pornește supunerea la lege, să-și dăruiască Domnului pruncul, să-i-l sacrifice.

Ea însă-și cum s'a despărțit de lume, Il desparte de Dânsa ca apoi primindu-l din nou din mâinile Prea Veneratului Simeon să veghizeze asupra prunciei și anilor de apoi ca peste ceva care nu-i mai aparține Ei ci Domnului, ca un custode al Dumnezeirei pe pământ.

*

Sunt rari mamele și au devenit tot mai rare, care purtând copilul lor sub inimă, în dragostea lor pentru Dumnezeu, să-l închine Lui, să simtă și să creadă că nimic nu-i mai înălțător de cât să-i servească Lui... Această colaborare a mamelor cu Domnul e tot mai rară...

.... Dar ca Prea Sfânta Fecioară, oferiți-vă copiii. Ei aparțin lui Dumnezeu : e gloria lor și a voastră, dar faceți așa ca ei să înțeleagă lucrul acesta ; faceți așa ca ei să-și amintiască și voi înși-vă începeți de a nu uita. În fiecare zi dar mai cu seamă în biserică când ascultați Sfânta Liturghie, dați lui Dumnezeu sufletul lor rugându-l să-l apere, să-l păstreze, să-i se înstăpâniească ca domn, să-și

întindă mereu stăpânirea asupra lui, alungând de aici tot mai mult răul și întunerecul și făcând să se înmulțiască virtuțile. Oferiți Domnului pe fiii voștri și pentru că deși luându-i, vi-i lasă cel puțin cum îl lasă Mariei pe Isus în timpul copilăriei și chiar a tinereții, primindu-i încă odată din mâinile Lui, priviți-i ca pe niște sfinte depozite, tratați-i cu respect, cu reverență. Nu căutați în ei, mai cu seamă onoarea și bucuria voastră ; ci atribuind numai lui Dumnezeu, care este izvorul, onoarea și bucuria ce o aveți pe urma lor, căutați întotdeauna, înaintea ori și cărui lucru, în inima și viața lor, onoarea și bucuria lui Dumnezeu."

Sfântul Dionisiu.

(3 Octomvrie)

S'a născut în Atena. El era filosof renumit. Când la moartea lui Hristos s'a întunecat soarele, el a spus : „Sau Stăpânul naturii suferă, sau mașineria lumii s'a stricat." Sfântul Pavel l-a botezat și l-a pus de episcop în Atena. Mai târziu Sf. Clemente, urmașul Sf. Petru pe tronul papal l-a trimis în Paris, unde cu mare succes a vestit Evanghelia, căci Dumnezeu l-a ajutat și cu minuni.

Preoții păgâni l-au pârît la locțiitorul împăratului, care l-a întrebat de ce nu se'nchină zeilor păgâni, ci vestește religie nouă. Dionisiu cu temeinicia savantului și cu elocvență strălucitoare a dovedit adevărul

creștinismului și falsitatea doctriinelor păgâne. Locțiitorul l-a admirat pe Dionisiu, dar n'a vrut să accepte creștinismul care ar fi cerut să-și schimbe vieța păcătoasă. De aceea a poruncit ca Dionisiu să fie biciuit, după aceasta l-au aruncat înaintea fiarelor sălbatice. Dionisiu a făcut semnul crucii și fiarele nu i-a făcut nimic rău. În fine l-au decapitat în vârstă de 106 ani. Când călăul i-a tăiat capul, trupul său s'a îndreptat, capul tăiat l-a luat în mâini și l-a dus la depărtare de 2000 pași, unde un credincios al său l-a primit și l-a înmormântat cu trupul împreună.

La mormântul lui multe minuni s'au întâmplat. Asupra mormântului lui s'a ridicat o biserică frumoasă, care a devenit locul de înmormântare al regilor francezi.

El este patronul nostru în îngrijorări sufletești, în ispite contra credinței și în apărarea credinței.

Papalitatea și Acțiunea Catholică.

Iată două noțiuni cu cari lumea noastră românească este prea puțin familiarizată ; faptul, că ele nu se cunosc nu-i împiedecă de loc, pe cei mai mulți, ca să-și spună părerea, ba din contră : sentința de condamnare e gata înainte, și asta — se zice — dintr'un imbold de conștiință românească, din care motiv, dela început, discuția primește o notă de pa-

siune, care face imposibilă judecata dreaptă.

Este adevărat, că „actuala” mentalitate românească „se împacă” mai greu cu noțiunea papalității, căci aceasta instituție înseamnă — înainte de toate — disciplină, și noi, din nenorocire, dăm atâtea dovezi, că așa ceva nu ne convine. Dar, pe încetul, vremurile grele ne vor convinge pe toți, că foarte multe lucruri trebuiesc radical schimbate în concepția noastră despre ideologia națională, luând idea în cel mai adevărat înțeles al cuvântului.

Dintru început trebuie precizat și stabilit faptul că, papalitatea nu se reduce la o persoană, fie ea cea mai excelentă ființă umană, ci înseamnă cea mai extraordinară instituție pământească, cum nu a mai fost alta și nu va mai fi niciodată. Singura instituție până azi, care între toate vicisitudinile vremilor, înfruntând atâtea greutăți, s'a menținut dealungul alor 19 veacuri fără întrerupere, crescând, zi cu zi, în glorie și onoare. Timpurile critice, când toată dușmănia răutății omenești, s'a ridicat și uneltit în contra argument, pe când, dimpotrivă, chiar acestea vremuri sunt cea mai puternică dovadă, despre originea dumnezească a acestei instituții. Mântuitorul oare nu a fost gonit de Irod, obligat fiind să se refugieze în Egipt, ba — să o recunoaștem căci este notă cea mai jalnică a neputinței în înferității noastre omenești de totdeauna — a trebuit să fie răstignit și batjocorit în toată

forma, ca, pe urmă înviind, să ne dăm seama, că într'adevăr Fiul lui Dumnezeu a fost. Ce este oare mai firesc apoi, decât, ca farizeii și cărturarii, chiar și dela noi, în actualul prezent zbuțuim să aibă exact aceeași părerea despre locuitorul dumnezeesc, ca cei ai jidovilor despre Mântuitorul, căci așa ne dovedește Dumnezeu nouă, că și aceștia sunt la fel, ca înaintașii lor, gata să-l răstignească, dacă ei nu-l pot pe Cristos, cel puțin pe Pontiful Roman, căci sufletul lor tot așa de păgân este, ca acelora, cari l-au crucificat pe Sf. Petru.

Nouă ne place foarte mult, să credem că fiecare din noi în mod automat înțelege întreg adevărul, fiindcă „inteligența noastră latină”, la moment, ne pune în clar cu întreg complexul chestiunilor și una două e gata părerea noastră definitivă și inapelabilă, pe care o aparăm, din mândrie cu toată dârzenia, chiar și când nu o mai admitem în convingerea noastră. Acest tembelism, numit, așa de simpatic pentru vulg, individualism, vrea să-și strige părerea despre Papalitate, care nu admite să zici că ești creștin, fără a da nici o dovadă despre aceasta, nu înțelege să poți fi membru al unei biserici, când nu ai nimic comun cu ea, nu-i primește de credincioși pe cei fără credință, — ci conține și impune Religia, pentru care s'a jertfit unicul fiu a lui Dumnezeu, după norme precise, cu anumite atitudini,

Nu acestea păreri individuale vor clarifica și hotărî însă pen-

tru noi Românii, toți, fără nici o excepție rolul și rostul Papalității pe acest pământ, ci adevărurile și faptele, cari rezultă din raporturile Neamului nostru cu aceasta instituție. Ne vom mărgini numai la câteva lucruri cunoscute și admise de toți.

Vremurile de evidențiere ale ortodoxismului românesc au un indiscutabil caracter grecesc, sau slavon, căci chiar lui Atanasie — ajuns primu episcop unit — i-a impus Mitropolitul Dosoftei din București, când la hirotonisit de episcop, „slujba bisericească în slavonește, sau în elinește — iar nu în românește”. Față de aceasta situație a bisericii române, sub raport național caracterizată, cred, destul de evident prin acest fapt, extraordinar, de neînchipuit chiar, este rezultatul realizat în opt decenii, de epoca lui Micu—Maior—Șincai. Cui se datorește aceasta redesteptare a conștiinței naționale românești? Cine a pus bazele doctrinei naționalismului românesc? Să se știe odată pentru totdeauna și pentru toți: teologii români dela Roma și Viena. Prin catolicism deci s'a făcut educația adevărată a românismului, iată pentruce noi uniții nu primim dela nimeni lecții de naționalism. Și oare cui se datorește acest spirit de educație, care prin cunoașterea lui Dumnezeu îl în-deamnă să-și iubească neamul și țara? O spunem răspicat: Papalității. Singură aceasta instituție este capabilă să păstreze neschimbate în vreme și nealterate de împrejurări, toate dog-

mele credinței și adevărurile științei; dela ea și prin ea numai ne-am putut documenta despre originea noastră latină, cu o tărie de convingere, care a făcut așa de neînfricați luptători din cei trei apostoli ai românismului luminat și desinteresat. Cine altul decât nu Dumnezeu i-a dat acestora credința și tăria și biruința? Când s'au format asemenea preoți români în provoslavnică Rusie, pe muntele Athos, sau în vremurile de glorie ale Bizanțului, după cum nicidecum nu vor ieși asemenea caractere nici din instituțiile protestante ale apusului, despre care nimeni nu ne poate face dovadă, nouă „înstrăinaților” de catolici, că ar putea să aibă vre-o legătură cu noi Români, căci chiar acolo unde se găsesc pe pământ latinesc, ca la Strassbourg de ex., — par o insulă străină și artificială. Ce curioasă diformare în timp și

în spațiu a mentalității lipsită de judecata clară și obiectivă va apare odată și odată, la împlinirea timpurilor, criticarea Romei prin argumente anglosaxone — de către — „conștiința” românească! Ce păcat, că noi cei de azi nu vom ajunge să vedem și acestea timpuri. Putem fi mulțumiți, că am văzut împlinindu-se atâtea, în bună parte primite dela noi, fără a ni-le recunoaște; dar nici nu pretindem.

Prin pilda celor trei (Micu, Maior și Șincai) se evidențiază clar cum Acțiunea Catolică, în toate vremurile a fost organic legată de Papalitate, căci a fi cu adevărat creștin înseamnă a avea o credință vie. Necesitățile și obligațiile bisericii s'au acomodat însă întotdeauna vremurilor. Când hoardele păgâne au pornit să distrugă toate urmele de creștinism de pe suprafața pământului sfânt, Papalitatea a

sunat alarma cruciadelor în contra semilunei. Astăzi, când sub masca științei, ateismul subminează, laș și subversiv, credința cea adevărată, datori sunteți deci voi intelectualii convinși devotați lui Dumnezeu, să vă spuneți cuvântul. Alții, prin lozincă seducătoare a socialismului de toate nuansele, vestesc un păgânism. Voi, cari știți și simțiți, că numai iubirea dumnezească a aproapelui poate rezolvi criza mondială. faceți-vă apostoli, ca pescarii de pe lacul Genezaret și vestiți pe toate căile și la toate ocaziile Evanghelia Mântuitorului. Iată Acțiunea Catolică! Noi Români, dacă pe vremea lui Micu trebuia să dovedim lumii, că suntem latini, pentru a ne putea câștiga țara, azi trebuie să dovedim cu adevărat credincioși ca să ni-o menținem. Iată Agrul nostru! Și cu ajutorul lui Dumnezeu — numai așa — vom fi urmașii vrednici ai celor trei. Dar numai crezând în Cel de sus vom putea avea încredere în noi, iar cine nu-și mântuește sufletul pierde-și-va și trupul; fie individ, fie neam.

(Va urma.)

Calendar săptămânal.

23 — 29 Februarie 1936.

- 23. Dumineca lăs. de brânză
Ap. Rom 13, 11. Evg. Mat. 6, 14-21
M. Palicarp † 169.
- 24. Luni Afl. Cap. sf. Ioan
- 25. Marți Ep. Tarasie † 806
- 26. Mercuri Ep. Porfirie † 421
- 27. Joi C. Procopie † 741
- 28. Vineri Vasilie
- 29. Sâmbătă C. Cassian Romanul.

Cine este Papa? La aceasta întrebare ne răspunde frumos credința noastră catolică. Papa este *Urmașul Sfântului Petru*, vârhovnicul apostolilor *Locțiitorul Domnului nostru Isus Hristos pe pământ. Piatra de Temelie a Bisericii, Păstrătorul cheilor împărăției cerului, Invățătorul negreșelnic al adevărilor revelate de Dumnezeu, Păstorul suprem al mieluseilor și al oițelor lui Isus Hristos, Capul suprem al creștinătății* depe întreg rotogolul pământului.

„Bunul Păstor” — Oradea.